

Maj
2009

Hørings svar

Nationalpark Mols Bjerge

Skov- og Naturstyrelsen har sendt forslag til Nationalpark Mols Bjerge i høring frem til **tirsdag den 30. juni 2009**.

Forslaget til Nationalpark Mols Bjerge indeholder:

- Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Mols Bjerge som indeholder mål, regler, retningslinjer og nationalparkens afgrænsning.
- Informations- og debathæfte som er en samlet præsentation af forslaget, herunder forslag til sammensætning af nationalparkbestyrelsen og en beskrivelse af nationalparkens økonomiske rammer.
- En miljøvurdering
- Samt en særlig folder med information til lodsejere.

Jørgen Ørgård

Borgerforeningen Mols

14-05-2009

Nationalpark Mols Bjerger - Et hørings svar!

Indledning

Borgerforeningens bestyrelse har i 2 møder i april og maj behandlet forslag til Nationalpark Mols Bjerger og bemærket, at forslaget i høj grad lægger sig tæt op ad pilotprojektets indstilling.

Normalt indeholder et hørings svar en række forslag til forbedringer eller indsigelser. Imidlertid skal det ikke afholde bestyrelsen fra at fremkomme med en del positive tilkendegivelser og bemærkninger, som i højere grad tager sigte på at fremhæve både proces og produkt i arbejdet fra den spæde start og frem til det foreliggende forslag til bekendtgørelsen end fokuserer på indsigelser og/eller ændringsforslag.

Der er grund til at rose såvel ministre som embedsværket og deltagerne i øvrigt for både den demokratiske proces, og fordi der er blevet lyttet til styregruppens indstilling. På den måde er der nu mulighed for at berige samfundet med en værdi, som interessenter, beboere, lodsejere og kommune i fællesskab bør udvikle gennem arbejdet i Nationalparkens bestyrelse og råd.

Fra det blanke papir – hvor man lokalt både skulle stille spørgsmålene og levere svarene - og frem til bekendtgørelsen har der været mulighed for enhver, som ville have indflydelse, men ikke så meget til dem, der blot satte sig tilbage i stolen og ventede, indtil der kom noget, man kunne forholde sig til. Sådan er det!

Demokrati udfoldes under samtale og demokrati er at gå til møder (Jacob Højlund) – De som bliver hjemme i stålsat overbevisning om egen ret til at definere det udefinerlige fremmer sjældent noget til fælles bedste.

Derfor er bestyrelsen også fyldt af beundring over, at det lykkedes Styregruppen for pilotprojekt Mols Bjerger at nå frem til enstemmighed – og glad for, at bekendtgørelsen lægger sig så tæt på det kompromis (Amøben), der blev resultatet. – En naturlig konsekvens af demokratiske drøftelser, når stærke og ofte modsatrettede interesser skal finde sin balance. Den opnåede enighed må tolkes som en bred lokal opbakning bag udpegning af en nationalpark i Mols Bjerger.

Ministeren startede derudover med at indhente samtykke fra Syddjurs Kommune i erkendelse af, at myndighedsstrukturen blev ændret undervejs i processen som følge af kommunalreformen, og derfor kunne det jo tænkes, at den større kommune måske havde en ændret holdning til spørgsmålet! Alt i alt en særdeles flot demokratisk start!

Udgangspunktet en enestående park

Nu er vi så i høringsfasen om bekendtgørelsen. En nationalpark bliver i sagens natur ikke skabt fra den ene dag til den anden, men bliver resultatet af en langsigtet planlægning og udvikling over en længere årrække. Samlet set kan Nationalpark Mols Bjerger være med til at skabe en positiv og dynamisk udvikling. Der skal laves en nationalparkplan, hvori det beskrives, hvad der skal ske for at bevare, styrke og synliggøre såvel natur-, kulturhistorie og landskaber gennem et samarbejde mellem stærke og ofte modsatrettede interesser. Parken er jo ganske enestående i sin variation i forhold til øvrige danske nationalparker. Mols Bjerger har stor national betydning, fordi området er landskabeligt og geologisk enestående. Det er kendetegnet ved stor mangfoldighed og afveksling i natur, landskab, geologi, skov, herregårds- og landsbymiljøer, fritidsmiljøer mv. Området byder på et kuperet terræn og på en meget varieret kystnatur af international karakter. Og der er mange dyre- og plantearter, der er internationalt beskyttede eller på den danske rødliste. Udgangspunktet er altså en særdeles enestående park - med kærneområdet som parkens kronjuveler!

Stor udfordring for bestyrelsen

Derfor bliver det en særdeles stor opgave for bestyrelsen at lave Nationalparkplanen.

Vores forventning er da helt bestemt, at bestyrelsen kommer med en velgennemtænkt og velbearbejdet Nationalparkplan, - eller man kunne også kalde det drejebogen for Nationalparkens udvikling – og som bekendt, skal planen gennemgå offentlige høringsfaser på linje med øvrig planlovgivning, så vi kan give vores besyv med, jeg havde nær sagt igen, - hvis vi vil, og det en gang imellem kan se ud som om, at de sagtmødige forsøger overbevisningens kunst overfor urokkelige sjæle.

Målsætningerne i Nationalparkplanen er pejlemærker for, hvordan naturen, kulturhistorien og friluftslivet kan styrkes, og det er også målsætningerne, som nationalparkbestyrelsen skal arbejde ud fra gennem frivillige aftaler. I bund og grund handler det om, hvordan nationalparken skal udvikle sig på lang sigt. Af planen skal det derfor fremgå, hvordan bestyrelsen vil forholde sig til spørgsmål som:

Nationalpark Mols Bjerge - Et hørings svar!

Hvordan man bevarer, styrker og synliggør både natur og kultur og fritidsliv under hensyn til en balance mellem benyttelse og beskyttelse, og opstiller mål for friluftsliv, formidling og erhverv i parken. – Ikke nogen helt nem opgave!

Og hvad vil man tage fat på, når der skal skabes større sammenhæng mellem nationalparkens kyst-, overdrevs og skovarealer og samtidig give større naturoplevelser, hvor det vægtes at bevare og synliggøre både det bakkede landskab og de markante geologiske formationer som randmoræner og dødislandskab. Det skal nok give stof til gode diskussioner undervejs og ikke mindst i høringsfaserne.

Hvad vil nationalparkplanen indeholde om kulturmiljøerne: Vil vandmøller genopstå? Ørnberg Mølle er allerede på vej? Vil møllen i Vistoft, gamle forladte mejerier og nedlagte smedjer kunne genopstå og give kommende generationer lidt baggrundsviden om tidligere tiders virke.

Kan man tænke sig, at det bliver muligt at se landbrug med specielle Nationalparkprodukter, som frit omvandrende kvæg, svin, kyllinger, ænder mv., så nutidens børn her kan forvise sig om, at en kylling ikke stammer fra brugsens køledisk eller er udtryk for en mindre udgave af den berømte snaps fra Ålborg. De allerede frivilligt oprettede spor i landskabet kan udbygges. Vil det arbejdende museum kunne fremvise skiftende udgravninger blandt de mere end 150 registrerede kulturperler i parken? Bliver der lavet naturskoler? Vi har jo naturbørnehaver! Vil Fonden kunne hjælpe med midler til vedligehold af det righoldige herregårdsmiljø, landsbyerne, og kulturarven i øvrigt? Og vigtigheden og planlægningen af cykelstier, ridestier, rastepladser, primiovernatningssteder, fugletårne mv. må ikke glemmes. Vejbelægninger, slidtage, forstyrrende færdsel og ophold og skiltning må ikke glide bestyrelsen af hænde. Det er i den forbindelse særdeles glædeligt - her før det hele er på plads – at der er tilflydt parken adskillige mio. kr. – i stor udstrækning til etablering af stier i området. Mottoet for arbejdet må gerne lyde noget i retning af at opleve uden at ødelægge.

Vistoft Mølle

Samarbejde altafgørende

Samarbejdet mellem aktørerne er altafgørende for, hvordan nationalparken udvikler sig. Det – altså samarbejdet – skulle jo meget gerne leve op til kodeordene: Planlægning, frivillighed og lokal medindflydelse og vægte benyttelse og beskyttelse i en hårfin balancegang, så vi helt undgår tivolisering. I den sammenhæng skal man skrive sig bag øret, at bestyrelsen ikke er nogen myndighed. Der kommer ingen nye restriktioner. Der er frivillighed, og lodsejerne kan selv komme med forslag til bestyrelsen. Der er forventning om at aftaler indgås i enighed mellem bestyrelse og lodsejer. Enigheden gælder både indhold og compensation. Bestyrelsen kan ikke indgå erstatningsfrie reguleringer. Der gælder det samme lovgrundlag indenfor som udenfor Nationalparken, men forventes flere muligheder indenfor Nationalparken. Borgerens retstilling i de relevante områder forventes beskyttet gennem planloven. Driften og udviklingen af nationalparkerne ventes baseret på frivillighed og lokal indflydelse. Som lodsejer kan man komme med idéer til bestyrelsen om, hvad der kan gøres på egne arealer, og hvordan arealerne kan passe ind i en nationalparkplan. Hvad kan man mere begære?

Til at styre alt dette har Miljøministeren så fremsat forslag til en nationalparkbestyrelse, som skal lede nationalparkfonden. Bestyrelsen er sammensat af lokale repræsentanter fra stat, kommune og interesseorganisationer med tilknytning til området. Tilmed tilstræbes en ligelig fordeling mellem benyttelses- og beskyttelsesinteresser.

Forslaget ser sådan ud:

- Danmarks Naturfredningsforening,
- Friluftsrådet,
- Landbruget,
- Skovbruget,
- Syddjurs Kommune,
- Skov- og Naturstyrelsen,
- Museumsforeningen for Ebeltoft og Omegn,
- VisitDenmark,
- Djursland Erhvervsråd,
- Sammenslutningen af grundejerforeninger for Sommerhusområder i Ebeltoft Kommune,
- 2 medlemmer valgt af nationalparkrådet,

Miljøministeren har mulighed for på baggrund af hørings svarene at udpege yderligere 2 medlemmer til bestyrelsen, som udover formanden kan bestå af op til 14 medlemmer.

Generalister er kittet i bestyrelsen

Hvordan er relationerne nu mellem faglighed og folkelighed?
 Har Djursland Erhvervsråd ikke lige indstillet sig selv nedlagt?
 Ebeltoft kommune eksisterer ikke mere!
 Hvad med kommunens distriktsråd, der sådan set er bindeled i mange henseender? Var det en mulighed for at øge generalisternes andel af bestyrelsespladserne?
 Er lodsejerne ikke repræsenteret gennem skovbrug og landbrug?
 Har Mols Bjerges venner ikke mange sammenfaldende interesser med Naturfredningsforeningen? Der er flere personsammenfald og foreningernes formål afviger næppe meget fra hinanden!

Hvorom alting er, så har bestyrelsen ikke mange fagstærke personer. Slå følge med vær på vagt over for dem, der mener at Knudsen, Marseksperten)

Bestyrelsens sammensætning danner selv. Der er tale om mange interesser, eller selv ønsker sig tilgodeset med en Ministerens dilemma er til at få øje på, så den rummer repræsentanter fra flest udgøre en håndterbar og operativ enhed, ikke henleve sin tilværelse i én sand middelmådigheden eller laveste bestyrelse og jo færre stålsatte overbevisninger udefinerlige, jo mere handlekraftig bestyrelse. Måske

*Forøg rådets repræsentation i bestyrelsen.
 En disposition, som givet vis vil skabe færre frustrationer over manglende indflydelse i selve bestyrelsen, fordi der på den måde bliver plads til flere forskellige interessebærere fra nationalparkrådet til nationalparkbestyrelsen.*

overskud af generalister, men dem, der søger sandheden - og have fundet den. (Jens Martin

et problemkompleks for sig som enten ønskes tilgodeset plads ved bordet.

Skal bestyrelsen være stor, mulige fagfolk? Eller skal den der kan udvise handlekraft og stræben efter

fællesnævner. Jo mindre om egen ret til at definere det et for fromt ønske - især her i starten?

Man må håbe på, at ministeren har øje for, at formanden ikke bliver ensom, men én, som magter at samle, inspirere og forene de mange - også undertiden modsatrettede interesser, hvor enhver er sin egen lykkes smed? De fleste af os er alligevel kun ambolt.

Dilemmaet mindskes dog ved oprettelsen af nationalparkrådet, som også får plads i bestyrelsen. Det forekommer os mest hensigtsmæssigt med en ikke for stor bestyrelse og et noget større råd. Det kunne give overvejelser om måske **at forøge rådets repræsentation i bestyrelsen. En disposition, som givet vis vil skabe færre frustrationer over manglende indflydelse i selve bestyrelsen, fordi der på den måde bliver plads til flere forskellige interessebærere fra nationalparkrådet til nationalparkbestyrelsen.**

Med venlig hilsen
 Bestyrelsen for
 Borgerforeningen Mols -
 Distriktsråd for Mols og Helgenæs

GOD ARBEJDSLYST Får du belønning som fortjent?

Læs mere om påskønnelse og psykisk arbejdsmiljø på www.godarbejdslyst.dk

ARBEJDSMILJØRÅDET